

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

13 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, în următoarea componență:

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Plămădeală Ghenadie

judecând, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Pasat Liliana și avocatul Guțu Tatiana în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 02 iunie 2022, în cauza penală privindu-l pe

Capmoale Victor Xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat mun. Xxxxx str. Xxxxx ap. xx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 06.07.2017-18.12.2020
2. instanța de apel: 18.01.2021-02.06.2022
3. instanța de recurs: 23.09.2022 - 13.12.2022

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 18 decembrie 2020, s-a încetat procesul penal în privința lui Capmoale Victor în baza art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal în temeiul art. 391 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, pe motivul că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

S-a achitat Capmoale Victor de sub învinuirea înaintată în baza art. 243 alin.(3) lit. b) Cod penal, în temeiul art. 390 alin.(1) pct. 3) Cod de procedură penală, pe motivul că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

2. Potrivit sentinței menționate, s-a constatat că de către organul de urmărire penală Capmoale Victor a fost învinuit pentru faptul că, prin înțelegere prealabilă cu alte persoane neidentificate la moment, deținând funcția de administrator al SRL „VELIX-COM” c/f xxxxx, adresa juridică mun.Bălți str. Livădenilor 10, înregistrată ca subiect al impunerii cu TVA din 02.08.2012, fiind responsabil, potrivit art. 7 și 13 al Legii contabilității, nr. 113 din 27 aprilie 2007, de ținerea contabilității și raportarea financiară, urmărind scopul evaziunii fiscale a întreprinderii, contrar prevederilor art.5 alin. (16), art. 24 alin. (1), art.24 alin.(3), art.101 alin.(1), art.102 alin.(4) și art.114 al Codului fiscal, desfășurând activitatea sus menționată, nu a inclus în documentele contabile și fiscale a datelor privind veniturile, astfel a diminuat impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător aferentă bugetului de stat pentru perioada anilor 2012-2016, precum și TVA aferentă bugetului de stat pentru perioada 2012-2016, în

sumă totală ce depășesc proporțiile deosebit de mari, în mărime de 187267 lei, conform decizie nr. 312 Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun. Bălți din 28.02.2017.

Tot el, prin înțelegere prealabilă cu alte persoane neidentificate la moment, în perioada anilor 2015-2016, eschivându-se de la achitarea impozitelor, totodată obținând din activitatea infracțională venituri ilicite, sub formă de mijloace bănești, în scopul legalizării acestor venituri, a achiziționat bunuri sub formă de automobile de model Ford Tranzit, cu numerele de înmatriculare XXXXX (la preț de 30000 lei, conform contractului de vânzare cumpărare din 17.03.2016), Ford Tranzit, cu numere de înmatriculare XXXXX la preț de 3000 euro, echivalent 63000 lei, Mitsubishi Outlander cu numerele de înmatriculare XXXXX la preț de 10000 euro, echivalent 210000 lei, Mitsubishi Outlander cu numerele de înmatriculare XXXXX (la preț de 40000 lei, conform contractului de vânzare cumpărare din 29.03.2016), pe care le-a înregistrat pe numele soției sale și totodată în această perioadă a primit un credit în sumă de 400000 lei de la BC "MOBIASBANCA - Group Society Generale" S.A. (suma achitată din acesta până în luna decembrie 2016 constituind 141007 lei) pentru apartamentul înregistrat cu numărul cadastral xxxxx și amplasat pe adresa mun. XXXXX, str. XXXXX a ap. XX, totodată știind cu certitudine că aceste bunuri au fost obținute din veniturile ilicite, cauzând prejudiciu în proporții deosebit de mari în mărime de 484007 lei.

Acțiunile lui Capmoale Victor au fost calificate de către organul de urmărire penală în baza art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal al RM - „spălarea banilor în proporții deosebit de mari” și art.244 alin. (2) lit.b) CP - „Evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor prin includerea intenționată în documentele contabile, fiscale și/sau financiare, inclusiv în cele electronice, a unor date vădit denaturate privind veniturile sau cheltuielile care nu au la bază operațiuni reale ori care au la bază operațiuni ce nu au existat, fie prin tănuirea intenționată a unor obiecte impozabile, acte contabile, fiscale și/sau financiare, dacă suma cumulativă a impozitului, taxei prevăzute de Codul fiscal, contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii sau primei de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente unui an fiscal depășește 50 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei, dacă suma cumulativă a impozitului, taxei prevăzute de Codul fiscal, contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii sau primei de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente unui an fiscal depășește 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei”.

3. Sentința menționată a fost atacată cu apeluri de către:

3.1 Procuror, care a solicitat casarea totală din oficiu a sentinței, cu pronunțarea unei noi sentințe potrivit modului stabilit de prima instanță prin care să fie încetat procesul penal în privința lui Capmoale Victor în baza art. 244 alin. (2) lit. Cod penal și să fie a fi recunoscut culpabil Capmoale Victor de comiterea infracțiunii prevăzute art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal și în baza acestei Legi, a i se aplica pedeapsa de închisoare pe un termen de 5 ani cu ispășirea pedepsei în penitenciar de semiînchis.

În motivarea apelului acesta a indicat faptul, că instanța de judecată neîntemeiat a achitat inculpatul pe capătul de învinuire pentru comiterea infracțiunii prevăzute

de art. 243 Cod penal, din motivul că materialele cauzei penale denotă comiterea infracțiunii respective de către inculpat, din motivul că atât în cadrul urmăririi penale, cât și cercetării judecătorești, au fost administrate probe ce denotă faptul ele dobândire și deținere a bunurilor proveniența căror nu o poate adeveri inculpatul, iar declarațiile acestuia urmează a fi apreciate critic, dat fiind faptul că în cadrul ședinței ele judecată nu s-a demonstrat faptul intrării în posesie legală de inculpat a bunurilor, și în situația constatată este evident faptul comiterii infracțiunii incriminate. Mai mult ca atât, anume activitatea de antreprenorial, conducător al căruia este inculpatul, consideră că este o sursă de proveniență ilegală de mijloace funciare, iar faptul dat denotă activități ilegale de vânzare-cumpărare a băuturilor spirtoase, și coroborând probele existente de activitate ilegală, cu deținere de bunuri nejustificate cu probele existente pe cauza penală, denotă faptul spălării banilor incriminați inculpatului.

Apreciază pedeapsa aplicată față de inculpat vădit neproportională faptelor comise de către acesta și urmările produse, cu abatere de la criteriile generale de individualizare a pedepsei, prevăzute de art. 75 Cod penal, din care rezultă, că persoanei culpabile se aplica o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea Specială și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții Generale a Codului penal, iar la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată urmează să țină cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei, care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și condițiile de viață ale familiei acestuia.

Din aceste considerente, sentința emisă urmează de a fi anulată și pronunțată o nouă hotărâre.

3.2 Inculpatul Capmoale Victor prin care solicită repunerea în termenul de atac, admiterea apelului, casarea parțială a sentinței cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care să fie achitat pe ambele capete a învinuirii aduse din motivul lipsei elementelor componente ale infracțiunilor prevăzute de art. art. 243 alin. (3) lit. b) și 244 alin. (2) lit. b) Cod penal că fapta nu a fost comisă de el.

În motivarea apelului acesta indică faptul că, sentința în cauză nu i-a fost adusă la cunoștință în limba rusă, motiv pentru care solicită a fi repus în termenul de atac din motivul, că până la data invocată supra nu a cunoscut toate motivele pe care s-a întemeiat instanța la adoptarea sentinței.

Este parțial de acord cu sentința Judecătoriei Bălți sediul Central din 18.12.2020 și își expune dezacordul doar în privința faptului încetării urmăririi penale în privința sa, reieșind din următoarele motive: instanța de judecată în vederea încetării capătului de învinuire ce ține de evaziunea fiscală a invocat modificările operate prin Legea nr.179 din 26.07.2019, a constatat, că suma obligației fiscale neachitate la bugetul de stat nu atinge quantumul care stă la baza calificării infracțiunii de evaziune fiscală reglementat în art.244 alin.(2) lit.b) Cod penal. La fel, se atestă că sumele respective nu pot atinge nici quantumul stabilit de 50 salarii medii lunare pe

economie pentru a fi în prezența componentei de infracțiunea prevăzute de art. 244 alin.(1) Cod penal.

Totodată, este de menționat că prin hotărârea Judecătorei Bălți (central) din 10.06.2020 s-a anulat decizia Inspectoratului Fiscal de Stat Bălți din 28.02.2017 asupra cazului de încălcare a legislației comisă de SRL „Velix Com”. Această decizie a fost menținută prin încheierea din 02.12.2020 a Curții Supreme de Justiție, respectiv devenind irevocabilă.

La momentul când a fost pronunțată sentința, decizia CSJ nu a fost recepționată de către el și respectiv instanța de judecată nu cunoștea faptul că hotărârea Judecătorei Bălți sediul (central) din 10.06.2020 a devenit irevocabilă, astfel fiind desființată decizia Inspectoratului Fiscal de Stat Bălți nr.31I 28.02.2017, fapt ce duce la lipsa elementelor componente ale infracțiunii prevăzute de art. 244 alin. 2 Cod penal în acțiunile sale.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 02 iunie 2022, apelul declarat de către inculpatul Capmoale Victor a fost repus în termen și respins ca nefondat. Apelul declarat de către procuror a fost respins ca nefondat. Sentința a fost menținută.

5. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat, că instanța de fond dispunând achitarea și încetarea procesul penal lui Capmoale Victor de sub învinuirea formulată pe art. 243 alin.(3) lit.b) și art.244 alin.(2) lit.b) Cod penal, a pronunțat o sentință absolut legală.

După îndeplinirea respectivelor prevederi legale, instanța de apel a considerat, că instanța de fond dispunând achitarea lui Capmoale Victor de sub învinuirea formulată pe art. 243 alin.(3) lit. b) Cod penal, pe motivul că acesta nu întrunește elementele infracțiunii, a adoptat o hotărâre legală și temeinică bazată pe întreg ansamblul probant care cert dovedește nevinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate.

Instanța de fond corect a constatat lipsa elementului constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 243 alin.(3) lit. b) Cod penal. În viziunea instanței de apel, instanța de fond corect a constatat că nu s-au stabilit circumstanțele reflectate în rechizitoriul în privința inculpatului Capmoale Victor.

Astfel, prin hotărârea Judecătorei Bălți sediul (central) din 10.06.2020, a fost anulată decizia Inspectoratului Fiscal Bălți nr.312 din 28.02.2017 asupra cazului de încălcare a legislației comisă de SRL „Velix-Com”, astfel nu poate fi determinat în acest sens obiectul material al infracțiunii prevăzut la art.243 alin (3) lit.b) Cod penal.

Reieșind din cele menționate, instanța de apel a considerat că procesul penal de achitare a lui Capmoale Victor în baza art. 243 alin.(3) lit. b) Cod penal a fost unul echitabil în sensul art.6 CEDO coraportat la prevederile art.8 alin.(3) CPP.

Referitor la încetarea procesului penal în privința lui Capmoale Victor în baza art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal în temeiul art. 391 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, din motivul că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală, instanța de apel a considerat că instanța de fond corect a încetat procesul în cazul dat.

Potrivit materialelor cauzei penale, în opinia instanței de apel în perioada de referință, art. 244 Cod penal a suferit modificări esențiale, astfel că la moment, (în redacția Legii nr. 179 din 26.07.2018, în vigoare 17.08.2018) acesta incriminează evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor prin includerea intenționată în documentele contabile, fiscale și/sau financiare, inclusiv în cele electronice, a unor date vădit denaturate privind veniturile sau cheltuielile care nu au la bază operațiuni reale ori care au la bază operațiuni ce nu au existat, fie prin tănuirea intenționată a unor obiecte impozabile, acte contabile, fiscale și/sau financiare, dacă suma cumulativă a impozitului, taxei prevăzute de Codul fiscal, contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii sau primei de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente unui an fiscal depășește 50 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Astfel, fapta pretinsă a fost comisă în perioada anilor 2012 - 2016 de către Capmoale Victor și a constituit infracțiune, însă la moment, în rezultatul modificărilor operate, aceasta nu mai constituie infracțiune, luând în considerație faptul modificării cuantumului impozitului ce urmează a fi achitat la bugetul de stat.

Deci, conținutul normei penale în vigoare din 26 iulie 2018, stabilește alte elemente obligatorii în vederea constatării evaziunii fiscale, în special fiind modificat plafonul prejudiciului cauzat bugetului de stat, totodată legea nouă prevede și pedepse penale mai blânde.

Ținând cont de faptul că prevederile art.10 alin (1) Cod penal oferă un efect retroactiv Legii nr.179 din 26.07.2018, prin care a fost modificat art.244 din Codul penal, astfel instanța de fond atestă că prevederi date legale noi corect au fost aplicate în privința inculpatului Capmoale Victor. Legislatorul modificând norma penală de la art.244 alin.(2) lit.b) Cod penal al RM, incriminează evaziunea fiscală numai dacă suma cumulativă a impozitului, taxei prevăzute de Codul Fiscal, contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii sau primei de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente unui an fiscal depășește 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate.

Capmoale Victor a fost învinuit pentru faptul că, deținând funcția de administrator al SRL „VELIX-COM” c/f xxxxx, adresa juridică mun.Bălți, str. Livădenilor 10, înregistrată ca subiect al impunerii cu TVA din 02.08.2012, fiind responsabil, potrivit art. 7 și 13 al Legii contabilității, nr. 113 din 27 aprilie 2007, de ținerea contabilității și raportarea financiară, urmărind scopul evaziunii fiscale a întreprinderii, contrar prevederilor art.5 alin(16), art. 24 alin. (1), art.24 alin.(3), art.101 alin.(1), art.102 alin.(4) și art.114 al Codului fiscal, desfășurând activitatea sus menționată, nu a inclus în documentele contabile și fiscale a datelor privind veniturile, astfel a diminuat impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător aferentă bugetului de stat pentru perioada anilor 2012-2016, precum și TVA aferentă bugetului de stat pentru perioada 2012-2016, în sumă totală ce depășesc proporțiile deosebit de mari, în mărime de 187267 lei conform decizie nr. 312 Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun. Bălți din 28.02.2017.

Prin Hotărârea Guvernului RM nr. 868 din 22.11.2011 privind aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie prognozat pentru anul 2012 s-a stabilit că, salariul mediu lunar pe economie prognozat pentru anul 2012 este în mărime de 3 550 lei, prin Hotărârea Guvernului RM nr. 951 din 20.12.2012 privind aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie prognozat pentru anul 2013 s-a stabilit că, salariul mediu lunar pe economie prognozat pentru anul 2013 este în mărime de 3 850 lei, iar prin Hotărârea Guvernului RM nr. 1000 din 13.12.2013 privind aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie prognozat pentru anul 2014 s-a stabilit că, salariul mediu lunar pe economie prognozat pentru anul 2014 este în mărime de 4225 lei.

În speță, ținând cont de modificările operate prin Legea nr.179 din 26.07.2019, s-a constatat că suma obligației fiscale neachitate la bugetul de stat nu atinge cuantumul care stă la baza calificării infracțiunii de evaziune fiscală reglementat în art.244 alin.(2) lit.b) Cod penal. La fel, se atestă că sumele respective nu pot atinge nici cuantumul stabilit de 50 salarii medii lunare pe economie pentru a fi în prezența componentei de infracțiune prevăzute de art. 244 alin.(1) Cod penal.

Prin hotărârea Judecătorei Bălți sediul (central) din 10.06.2020 s-a anulat decizia Inspectoratului Fiscal de Stat Bălți nr.312 din 28.02.2017 asupra cazului de încălcare a legislației comisă de SRL „Velix - Com”.

Reieșind din cele indicate anterior, de hotărârea Judecătorei Bălți sediul central din 10.06.2020 și de noua lege penală nr.179 din 26.07.2018, în vigoare din 17.08.2018, prin efectul prevederilor art. 10 Cod penal, instanța de apel a constatat că instanța de fond corect a încetat procesul penal pornit în privința lui Capmoale Victor în baza art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal, în corespundere cu art.332 alin. (1), art. 275 pct. 9) Cod de procedură penală, din motiv ca există alte circumstanțe care exclud pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către:

6.1 Procuror, care solicită casarea parțială a acesteia, în cauza penală privindu-l pe Capmoale V. în baza art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal, cu remiterea la o nouă rejudecare în această parte, în aceeași instanță în alt complet de judecată. În rest să fie menținută decizia.

În motivarea recursului invocă:

- nu este de acord cu constatarea instanței de apel, precum că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii, iar instanța de fond a adoptat o hotărâre legală și întemeiată bazată pe probe ce dovedesc nevinovăția acestuia, iar circumstanțele reflectate în rechizitoriu, nu și-au găsit confirmare;

- instanțele de judecată au dat prioritate declarațiilor inculpatului în detrimentul celorlalte probe existente la dosar;

- instanțele de judecată au făcut referire la hotărârea Judecătorei Bălți din 10.06.2022, prin care s-a anulat decizia nr. 312 a Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun. Bălți din 28.02.2017 asupra cazului de încălcare a legislației comisă de către SRL “Velix-Com”, hotărâre menținută de CSJ prin decizia din 02.12.2020. În baza deciziei privind inițierea controlului fiscal nr. 6227 din 09.01.2017, la SRL “Velix-

Com” a fost efectuat un control fiscal documentar prin metoda verificării totale privind respectarea legislației fiscale. Controlul fiscal a fost efectuat pentru perioada de activitate 02.08.2012-30.11.2016;

- atât în cadrul urmăririi penal cât și în cadrul cercetării judecătorești, au fost acumulate probe pertinente și concludente ce ar demonstra că inculpatul a comis infracțiunea incriminată;

- instanța de apel nu a clarificat obiectiv toate circumstanțele invocate, adoptând o decizie neargumentată în acest sens.

În drept, recurentul își întemeiază recursul în baza pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

6.2 Avocatul Guțu T. în numele inculpatului, care solicită casarea parțială a acesteia, adoptată în cauza penală de învinuire a lui Capmoale Victor, cu achitarea ultimului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.244 alin.(2) lit.b) Cod penal.

În motivarea recursului indică:

- instanța de apel la examinarea cauzei a comis erori de drept, pronunțând soluția, fără respectarea unor prevederi legale, a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, precum și a practicii judiciare stabilite;

- apelul depus de procurorul în Procuratura mun.Bălți, Oleg Reaboi este declarat tardiv;

- făcînd o analiză a cererii de apel depusă de procuror constată că, sentința în cauza penală de învinuire a lui Capmoale Victor a fost pronunțată la data de 18.12.2020, de către procuror prin intermediul poștei electronice personale la data de 04.01.2021 orele 17:30 este depusă cererea de apel. Consideră că cererea de apel a fost depusă tardiv, termenul de atac a unei sentințe fiind de 15 zile din momentul pronunțării integrale a hotărârii. Acest termen a expirat la data de 02.01.2021, respectiv prin aplicarea prevederilor legale prevăzute de art. 231 Cod de procedură penală, ultimul se transferă pentru data de 04.01.2021. Avînd ca temei prevederile art. 232 alin.(2) Cod de procedură penală și materiile cauzei penale V- VIII f.d. 221, atestă că apelul din 04.01.2021 declarat de procuror nu conține nici o mențiune cu privire la numărul de ieșire din Registrul de ieșire a Procuraturii mun. Bălți, iar depunerea acestuia s-a realizat după finisarea zilei de muncă, orele 17:30, fiind înregistrat în cancelaria Judecătoriei Bălți sediul Central la data de 05.01.2021, adică peste termenul stabilit în prevederile legale;

- partea apărării în susținerile verbale susținute în instanța de apel a menționat despre faptul, că apelul împotriva sentinței depuse de procuror este depus cu încălcarea termenului legal de 15 zile și instanța de apel urmează să respingă apelul ca fiind tardiv, însă instanța de fond în decizia din 02.06.2022 nu s-a expus asupra acestui fapt și a respins apelul procurorului ca fiind nefondat;

- instanța de apel corect a ajuns a concluzia de a repune în termen apelul declarant de Capmoale Victor, or, în acest sens a prezentat motive temeinice, însă neîntemeiat a respins apelul ca fiind nefondat;

- ținînd cont de modificările operate prin Legea nr.179 din 26.07.2019, instanța corect a constată, că suma obligației fiscale neachitate la bugetul de stat nu atinge

cuantumul care stă la baza calificării infracțiunii de evaziune fiscală reglementat în art.244 alin.(2) lit.b) Cod penal. La fel, se atestă că sumele respective nu pot atinge nici cuantumul stabilit de 50 salarii medii lunare pe economie pentru a fi în prezența componentei de infracțiune prevăzute de art.244 alin.(1) Cod penal;

- prin hotărârea Judecătorei Bălți sediul (central) din 10.06.2020 s-a anulat decizia Inspectoratului Fiscal de Stat Bălți nr.312 din 28.02.2017 asupra cazului de încălcare a legislației comisă de SRL „Velix - Corn”. Această decizie a fost menținută prin încheierea nr.3r-319/2020 din 02.12.2020 a Curții Supreme de Justiție, respectiv devenind irevocabilă. Anularea deciziei IF atestă lipsa elementelor componente ale infracțiunii prevăzute de art.244 Cod penal, ceea ce generează în opinia apărării și lipsa elementelor componente ale infracțiunii de spălare de bani adică art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal;

- instanța de fond și cea de apel corect au ajuns la concluzia că acțiunile lui Capmoale Victor nu întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art.243 Cod penal, însă desființarea deciziei Inspectoratului Fiscal și modificările operate prin Legea nr.179 din 26.07.2019, atestă și lipsa elementelor componente ale infracțiunii prevăzute de art.244 Cod penal și pe acest capăt de învinuire Capmoale Victor la fel urma a fi achitat;

- instanța de apel în decizia adoptată se contrazice, or, constată lipsa componentei infracțiunii însă menține soluția instanței de fond de încetare a procesului penal, fapt care este inadmisibil, or, persoana urmează a fi achitată în cazul în care se constată lipsa componentei infracțiunii;

- instanța de apel n-a motivat din ce cauză este imposibilă achitarea lui Capmoale Victor pe acest capăt de învinuire odată ce a fost constatată lipsa componentei infracțiunii și acest fapt a fost solicitat de partea apărării și de Capmoale Victor, în acest sens instanța de apel a denaturat probele, iar acest fapt a dus la săvârșirea unei erori grave de fapt.

În drept, recurentul își întemeiază recursul în baza pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, avocata Guțu T. în numele inculpatului a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat de procuror prin care solicită respingerea acestuia ca fiind inadmisibil.

8. Judecând recursurile declarate în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise, cu casarea totală a hotărârii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Astfel, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea

la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Colegiul penal lărgit reține, că procurorul și avocatul Guțu T. în numele inculpatului invocă ca temei de drept pentru declararea recursurilor ordinare prevederile pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume – *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

Așadar, potrivit art. 414 Cod de procedură penală, rezultă că instanța de apel, judecând apelul, este obligată să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau să cerceteze suplimentar probele administrate de prima instanță. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Învederând norma enunțată mai sus, Colegiul penal remarcă, că apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control atât în fapt, cât și în drept numai la persoana care l-a declarat, la calitatea acesteia în proces și la persoana împotriva căreia este îndreptat de către jurisdicția de al doilea grad asupra hotărârii primei instanțe.

Respectiv, la *chestiunile de drept* ce urmează a fi verificate de către instanța de apel, se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal, contravențional ori civil au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Reieșind din dispoziția art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției.

Verificând criticile expuse în recursurile declarate, în raport cu lucrările cauzei, Colegiul penal lărgit constată, că instanța de apel la judecarea cauzei în ordine de apel nu a ținut cont în deplină măsură de prevederile procesual penale ce stipulează procedura de judecare a apelului.

Precum se atestă din lucrările dosarului, în prezenta speță după pronunțarea sentinței, la data de 18 decembrie 2020, procurorul care a participat în prima instanță la judecarea cauzei a atacat-o cu apel trimis prin mail la 04 ianuarie 2021, ora 17:30, înregistrat la 05 ianuarie 2021, în copie (f.d. 220-221 v. 8). Din materialele cauzei, Colegiul atestă, că apelul menționat instanța de apel l-a respins ca nefondat.

Potrivit art. 401 alin. (1) pct. 1), coroborat cu prevederile art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, procurorul este în drept de a declara apel în ce privește latura

penală și latura civilă, însă în termen de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel.

Totodată, reieșind din dispoziția art. 405 alin. (2) pct. 6) Cod de procedură penală, cererea de apel trebuie să conțină data declarării apelului și semnătura apelantului.

Revenind la prezenta speță, se constată că procurorul participant în prima instanță a depus un apel în copie, fără semnătură olografă, peste termenul de 15 zile de la data pronunțării sentinței.

De asemenea, rezultând din conținutul hotărârii adoptate de către această instanță, Colegiul penal reține, că în cauza deferită judecării instanța de apel a respins ca nefondat apelul procurorului, fără a verifica dacă acesta corespunde prevederilor art. 402 alin. (1) și art. 405 alin. (2) pct. 6) Cod de procedură penală.

De asemenea, rezultând din procesul verbal al ședinței de judecată în instanța de apel, precum și din conținutul hotărârii adoptate de către această instanță, Colegiul penal reține, că în cauza deferită judecării nu au fost puse în discuție chestiuni despre repunerea în termen a apelului sau acceptarea apelului declarat peste termen, în condițiile prevăzute de art. 403-404 Cod de procedură penală.

Prin urmare, la judecarea apelului declarat de către procurorul participant în prima instanță, instanța de apel urma să efectueze verificarea corectitudinii sesizării acestei instanțe, însă, instanța de apel a omis aceste cerințe prescrise de legislator și a judecat cauza în ordine de apel, fără a da o careva apreciere juridică situației descrise mai sus. Astfel, în prezenta speță, instanța de apel în hotărârea adoptată nu a argumentat din care motive a admis spre examinare apelul procurorului, respingându-l ca nefondat, fapt ce reprezintă o eroare de drept, incidentă temeiului pentru casare prevăzut la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume - *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția*.

În cazul dat, Colegiul penal lărgit consideră, că decizia instanței de apel în cauza dată urmează a fi casată total, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, deoarece eroarea comisă de către această instanță, nu poate fi reparată de către instanța de recurs în prezenta procedură, neavând atribuții de a judeca cauza pe fond și substitui instanța ce a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual penale.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să respecte în deplină măsură prevederile procesual penale ce stipulează procedura de judecare a apelului; să verifice corectitudinea sesizării instanței de apel, de către procuror; la adoptarea soluției să țină cont de prevederile art. 415 alin. (1) Cod de procedură penală, ce prevăd tipurile soluțiilor ce pot fi pronunțate de către instanța de apel; să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, inclusiv în partea soluției adoptate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Se admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Pasat Liliana și avocatul Guțu Tatiana în numele inculpatului, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 02 iunie 2022, în cauza penală privindu-l pe **Capmoale Victor Xxxxx**, și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la data de 02 februarie 2023.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecător

Cobzac Elena

Judecător

Toma Nadejda

Judecător

Țurcan Anatolie

Judecător

Plămădeală Ghenadie